ตาม"สกว."ไปดูการเลี้ยงควายนม ทดลองรีดน้ำนมดิบที่'มูร์ร่าห์ฟาร์ม'

ท่องโลกเกษตร

สุรัตน์ อัตตะ

จากควายถึงคน (From Buff"s to .us) สโลแกน **"มูร์ร่าห์ฟาร์ม"** หรือฟาร์มกระบือนม (ฟาร์มควายนม) แห่งแรกของประเทศไทย ที่เจ้าของฟาร์ม **"รัญจวน เฮงตระกูลสิน"** บอสใหญ่แห่งบริษัท มูร์ร่าห์ แดรี่ จำกัด พยายามเพรมิดฟาร์มควายนมแห่งนี้อย่างครบวงจร พร้อมขยายเครือข่ายไปสู่ฟาร์มของเกษตรกรเพื่อต่อยอดในเชิงธุรกิจต่อไป

ทีมงาน **"ท่องโลกเกษตร"** อาทิตย์นี้ตาม **"รศ.ดร.พีรเดช ทองอำไพ"** รองผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะ พร้อมคณะสื่อมวลชนกว่า 30 ชีวิตลงพื้นที่เยี่ยมชมมูร์ร่าห์ฟาร์ม ซึ่งเป็นฟาร์มกระบือนมแห่งแรกของประเทศไทยในบ้านหนองไม้แก่น ต.หนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา หลัง สกว.ประสบความสำเร็จในการศึกษาวิจัยที่โครงการ **"การปรับปรุงคุณภาพเนื้อสัมผัสเนยแข็งมอสซาเรลลาจากน้ำนมกระบือ"** โดยมี **รศ.ดร.วรรณา ตั้งเจริญชัย** คณบดีคณะอุตสาหกรรมเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย ภายใต้ชุดโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาด.ย่อม (SMEs) สกว. ซึ่งมี **ผศ.ดร.บัณฑิต อินณวงศ์** อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นผู้ประสานงานชุดโครงการ

รัญจวน เฮงตระกูลสิน เจ้าของฟาร์ม

ระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตรจากกรุงเทพฯ เราใช้เวลาเดินทางเกือบ 2 ชั่วโมงก็ถึงที่หมาย ซึ่งได้รับการต้อนรับอย่างดีจากเจ้าของฟาร์ม ก่อนจะเล่าถึงประวัติความเป็นมาของฟาร์มแห่งนี้ โดยคุณรัญจวนบอกว่าเดิมทำธุรกิจฟอกหนังส่งออก ก่อนหันมาลงหลักปักฐานสร้างฟาร์มควายนมอย่างเต็มตัวเมื่อปี 2546 หรือเมื่อประมาณ 8 ปีที่แล้ว บนเนื้อที่ประมาณ 400 ไร่เศษที่ ต.หนองไม้แก่นแห่งนี้

สภาพฟาร์มเลี้ยงกระบือ "มูร์ร่าห์ฟาร์ม"

รัญจวนเล่าว่า เริ่มต้นการเลี้ยงแม่กระบือปลักจำนวน 8 ตัว (แม่ตั้งท้อง) บนพื้นที่กว่า 2 ไร่ เพื่อต้องการแก้ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบจากการทำธุรกิจอุตสาหกรรมหนังสัตว์ หลังจากนั้นได้ขยายพื้นที่การเลี้ยงและซื้อพ่อพันธุ์เพื่อการขยายพันธุ์เพิ่มจนปัจจุบันฟาร์มมีพื้นที่รวมกว่า 400 ไร่ มีกระบือนมมูร์ร่าห์รวมกว่า 300 ตัว

"เมื่อปี 46 เริ่มจากนำเข้าควายนมพันธุ์มูร์ร่าห์จากอินเดียจำนวน 40 ตัว เป็นพันธุ์ที่ให้น้ำนมดีที่สุด รวมกับควายไทยอีก 20 กว่าตัว พอปี 49 ก็เริ่มหัดรีดนม วงจรควายตั้งท้องประมาณ 11 เดือนเกิดมา 6 เดือนถึง 3 ปีเป็นควายสาว พอเข้าปีที่ 4 เริ่มรีดนมได้ส่วนตัวผู้ประมาณ 3-4 ปี ดูหน่วยก้านดี ลักษณะดีก็จะเก็บไว้เป็นพ่อพันธุ์ ถ้าไม่ดีก็จะขายเนื้อ เฉลี่ยอยู่ที่ 1.5-2 หมื่นบาทต่อตัว"

รัญจวนย้อนอดีตให้ฟัง ก่อนอธิบายถึงเหตุผลที่เจาะจงกระบือพันธุ์มูร์ร่าห์ เหตุเพราะว่ามีโอกาสได้เดินทางไปดูงานฟาร์มกระบือนมที่ประเทศอินเดียอิตาลีและบัลแกเรีย ซึ่งได้ชื่อว่าแหล่งเลี้ยงกระบือนมที่มีชื่อเสียงที่สุดของโลก แต่ละฟาร์มก็ใช้แม่พันธุ์มูร์ร่าห์จากอินเดียเกือบทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นกระบือที่ให้น้ำนมมากที่สุด แต่ปัจจุบันที่อิตาลีส่วนใหญ่ได้นำมาผสมกับพันธุ์พื้นเมือง จนกลายเป็นพันธุ์เมดิเตอร์เรเนียนไปแล้ว

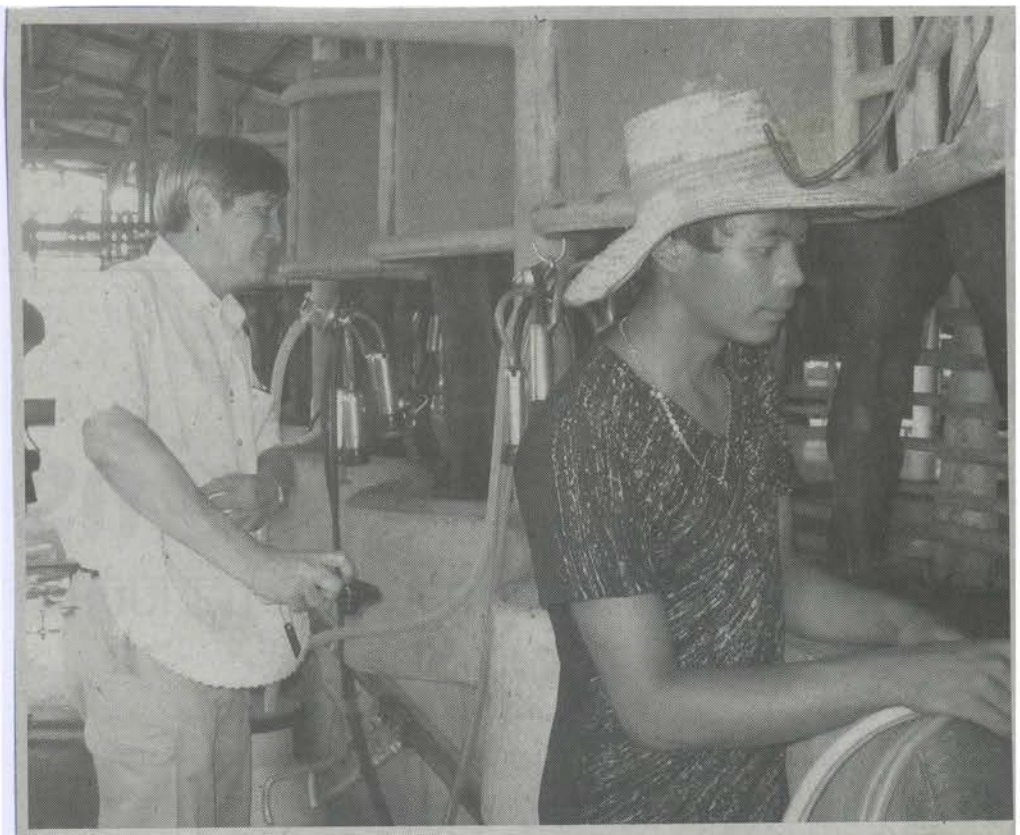

รศ.ดร.พีรเดช ทองอำไพ (ซ้าย) ดูการรีดนมควาย

"ที่จริงมูร์ร่าห์เป็นควายมีต้นกำเนิดอยู่ที่อินเดีย แต่ไปดังที่อิตาลีและบัลแกเรีย ลักษณะเด่นเป็นควายสีดำเข้ม เขาม้วนเข้าหาตัว ชอบอยู่ในน้ำ ไม่ชอบปลักเหมือนควายบ้านเรา ดังนั้นที่ฟาร์มแต่ละคอกจะขุดบ่อน้ำไว้ให้ ส่วนอาหารที่นี่จะใช้ข้าวโพดฝักอ่อนแทนหญ้า เพราะมีโปรตีนสูงกว่าหญ้า และมีระยะเวลาเก็บเกี่ยวใกล้เคียงกันคือ 50 วัน ที่สำคัญเราก็จะมีรายได้จากการขายข้าวโพดฝักอ่อนด้วย ทำให้มีรายได้สองต่อ คือ ต้นเป็นอาหารควาย ส่วนฝักอ่อนข้าวโพดก็ขายได้ด้วย"

รัญจวน เผยต่อว่า ปัจจุบันมีแม่กระบือที่รีดนมได้อยู่ประมาณ 30 ตัว เฉลี่ยวันละ 300 กิโลกรัม ซึ่งร้อยละ 20 ของน้ำนมดิบที่ได้แต่ละวันก็จะนำมาแปรรูปเป็นน้ำนมกระบือสด ผ่านกระบวนการพาสเจอไรซ์ ส่วนที่เหลือก็จะนำไปผลิตเป็นชีส หรือผลิตภัณฑ์เนยแข็งมอสซาเรลลาจากน้ำนมกระบือส่งร้านอาหารอิตาเลียนมูร์ร่าห์เฮ้าส์ ถ.รามคำแหง ซ.112 (ปากทางเข้าหมู่บ้านสัมมากร) ซึ่งเป็นร้านสาขาของฟาร์ม นอกจากนี้ยังส่งฟู้ดแลนด์ บริษัทการบินไทย และโรงแรมต่างๆ อาทิ โรงแรมเชอราตัน หัวหิน โรงแรมบันยันทรี ภูเก็ต และภัตตาคารชื่อดังอีกหลายแห่ง

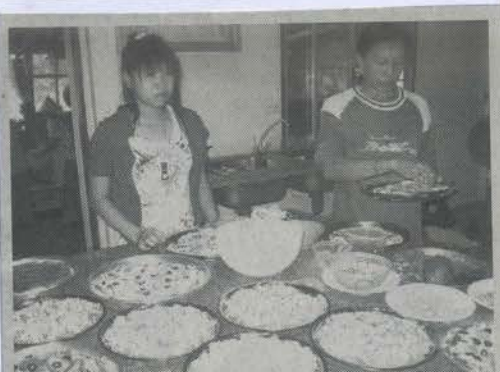

ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากน้ำนมกระบือ

"ตอนนี้ลงทุนไปแล้วประมาณ 70-80 ล้าน มีนักศึกษาสาขาการตลาดจากมหาวิทยาลัยหลายแห่งที่มาดูงานมักจะถามคล้ายๆ กันว่า ลงทุนไปขนาดนี้จะคืนทุนเมื่อไหร่ หรืออีกกี่ปีจะมีกำไร ถ้าเราคิดตรงนี้ก็คงไม่มาทำแบบนี้หรอก แต่ทำก็เพราะในเมืองไทยยังไม่มีใครทำ แต่ต่างประเทศเขาทำกันมานานแล้ว อยากทำให้เป็นต้นแบบแก่เกษตรกรหรือผู้สนใจทั่วไปที่อยากจะมีฟาร์มควายนม และอยากจะลบคำปรามาสว่าควายโง่ ที่จริงควายเป็นสัตว์ที่ฉลาดมากนะ" เจ้าของมูร์ร่าห์ฟาร์มเผยข้อมูล พร้อมยอมรับว่าการบริหารจัดการฟาร์มนั้นจะดูแลเองทั้งหมด โดยมีลูกสาว ชาริณี ชัยยศลาภ มาช่วยดูแลเรื่องการตลาด ซึ่งขณะนี้ไม่มีปัญหาเนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในแต่ละวันยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ปัจจุบันมูร์ร่าห์ฟาร์มเป็นฟาร์มกระบือนมแห่งแรกและแห่งเดียวที่ดำเนินการในเชิงธุรกิจ แม้จะยังเดินทางไปไม่ถึงจุดหมาย นั่นก็คือการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายฟาร์มกระบือนมที่เข้มแข็ง เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีการเลี้ยงกันอย่างแพร่หลาย แต่ก็ยังเป็นฟาร์มต้นแบบให้แก่ผู้สนใจอยากจะเลี้ยงกระบือนมในเชิงธุรกิจได้เป็นอย่างดี